

Діло

виходить щоденно передполуднем

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринков. 4. 10. II. пок.
Конто пошт. швейц. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячна: в край 4-50 гол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр., Фр.
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацчині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ш. — Зміст адреси 1 гол.

**В СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.**

**ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА
20 сот.**

Події в СРСР.

Варшава, 7. серпня.

З Москви прийшли такі вісті:
З найближчому часі мав би Зіновєв стати перед судом за господарку в Комінтерні. Справа тут у тому, що 300 мільоновий кредит на закордонну пропаганду, яким розпоряджався Зіновєв, надто скоро «стопився», а успіхів з тої акції не було. В ролі свідків проти Зіновєва малиб виступити м. ин. деякі комуністичні головари Німеччини, що обіцяють зложити сенсаційні зізнання. Цей процес повинен би остаточно скомпромітувати Зіновєва й усунути його раз на все поза скобки партійного життя.

„Sunday Times“ повідомляють з Букарешту, що чорноморська радянська ескадра нібито збунтувалася. Збунтовані відділи заняли нібито Керч і Херсон. З того самого джерела повідомляють про оголошення в СРСР загальної мобілізації. Потвердження тих інформацій з інших джерел нема. Посольство СРСР у Франції заперечує категорично всі вістки про вибух революції в Ленінграді, Кронштаді як також на полудні.

3 польських справ.

Нові декрети польського уряду. — Неправдні вісти про крах уряду. — Надзвичайн. в спиртвому монополію. — Електрифікація Польщі.

Варшава, 7. серпня 1926.

Довідаюся, що декрет про чужинців буде виданий в найближчих днях. Після того вийдуть декрети про пресовий закон, про товариства і про закон мільбунковий. Декрет про горожанство вийде найдаліше до 10 днів.

Вістки про димісію міністра внутр. справ Млодзяновського і міністра скарбу Клярнера не відповідають правді. Тим самим не вірні вісти про те, що теку міністра внутр. справ мав би обняти своє місце Дембський, а теку міністра скарбу вєвода Мантайфель.

Покликана міністром скарбу комісія для провірення діяльності спиртвого монополію викрила багато надхитів, наслідком чого усунено дир. Подкоморського і 2 начальників відділів. На їх місце мєновано урядового комісара Е. Квятковського.

У Варшаві перебувають представники товариства „American European Utilities Corporation“, що ведуть в урядовими кругами вступні розмови про електрифікацію польських нафтових басейнів, а також промислових округів (Лодзь, Ченстохова, Більськ). Формальне подання в справі концесій на переведення цих робіт мають Американці внести в найближчих днях.

Меморіал Югославії.

Білгород, 7. серпня.

Югославтський уряд переслав у просторім меморіалі до всіх урядів Європи і до Ліги Націй вислід слівства в справі нападу болгарських відділів на полудневу територію Сербії. В інтересі загроженого тими нападами мира югославтський уряд домагається розв'язання всіх військових македонських організацій. Нота з подібним змістом буде переслана на днях і урядові болгарському.

Софійське „Слово“ подає, що вчора явилися у міністра закордонних справ Бурова послани англійський, французький та італійський і звернули йому увагу на інтереси тих урядів, зв'язані з положенням на Балкані, як також з удержанням мира на цій території.

Перед засіданням Союзу народів.

Женева, 8. серпня.

Дня 2. вересня збереться Рада Союзу, 6. вересня буде отворення нарад Союзу. Спеціальна комісія для реорганізації Ради збереться передтим востанє 28. серпня. Предметом її нарад буде вибір поодиноких держав до Ради Союзу.

Поанкаре горою.

Париж, 7. серпня 1926.

Сенат ухвалив 281 гол. проти 6 проєкт закону в справі утворення амортизаційної каси, а 271 гол. проти 11 законопроект у справі стабілізації валюти. Поанкаре, забираючи голос при оплесках шлої палати, ствердив, що якінебудь відхилення від прийнятих державою зобов'язань булиб ударом для французького кредиту. Збереження публічного довіря є основою, на якій можна будувати. Після здійснення бюджетової рівноваги і після ухвалення урядового проєкту скарб держави буде вільний від тягарів. Якщо осягнені поважні виследи будуть постійно поширювані, то Франція не зазнає в часі мира, таксамо, як то було в часі війни, почуття анекхочення.

Проект амортизації каси прийняти остаточно обі палати. Голова міністрів Поанкаре зложив у сенаті, а міністр Барту в палаті послів проєкт резолюції в справі скликання Національного Зібрання з метою надати силу конституційного права. Цю резолюцію прийняла палата 418 головами проти 133, при чому уряд поставив був справу довіря.

Кевдалий атентат на през. грецької республіки.

З Атен повідомляють, що 8. серпня на президента грецької республіки Пангальоса хотів виконати

революверовний атентат якийсь Анданапулос. Атентатчика зловили, заки ще міг вистрілити. Анданапулос втік був із в'язниці, яку відсиджував за вбивство офіцера жандармерії.

3 подій у Мексику.

По вісткам з Мексику в місті Торроа прийшло до сутічок між військом і католиками. Шеф поліції міста ранений, 3 демонстрантів убитих, а 2 ранених. В місцевості Альгамбра вбили католики одного урядовця. В Тампіко заатакувала толпа 2 поліцаїв і їх тяжко поранила. В самому місті Мексику настрий дуже піднесений.

Найшли тіло льорда Кіченера.

Берлін, 8. серпня.

„Берлінер Тагесблат“ повідомляє з Лондону, що Англійцеві Паверові вдалося біля одного рибаського села в Норвегії віднайти тіло льорда Кіченера. Льорд Кіченер, як звісно, затонув у 1916 р. в дорозі до Росії разом із усією залогою на сторпедованім Німцями кораблі „Гемпшир“. Павер перевезе тіло Кіченера до Англії, де відбудуться торжественні похорони.

31 спорт.

Гасмоней комб. — Союз IV. 8:1 (4:1). Вчорашня гра між обох дружин закінчилась, як було до передбачення, програно дружині української. Надзвичайно висока поразка Союзу IV. має своє оправдання в тому, що українська дружина, в противенстві до жидівської, слабо стренована. Присутніх около 500 осіб.

Біржа.

Гроші.

В позабіржних оборотах жадали за долара 9-99, платили 9-08—9-05.

Політичні трупи.

„Свєтлі Русско-Народной Організації“. — Політний уладек москвофілівства.

З „Русско-ого Голос-у“ довідаємось, що склад виборної на з'їзді 29. червня ц. р. ради „русько-народної організації“ представляється так: Г. Малєць (голова), д-р Крижановський, О. Денисюк, д-р Т. Замць, К. Л. Старицький, М. Щербинський, д-р В. Валрик, М. Марко, студ. Г. Черемис, Л. Луцук — члени зі Львова; члени з провінції: д-р В. Труш (Станіславів), д-р Сохоцький (Турк.), д-р М. Лакуста (Жувано), сел. Миськів (Г. Мулькевич (Камінь Стр.), м. О. Мошніков (Золочів), сел. М. Радзівинський (Сокаль), о. К. Чайковський (Львівщина), д-р Ю. Соколо (Бурштин), В. Темех (Бродів), сел. Ткачук (Радехів), В. Малюка (Дрогобич), д-р Е. Шатинський (Сянік), сел. Г. Лещак (Львів), сел. А. Мєздрона (Добромиль). До ширшої ради увійшли: Ст. Кушнір (Дрогобич), І. Кудинський (Сянік), І. Батинський (Перемішль), В. Кюль (Борислав), о. Скоморох (Равна Руська), І. Роман (Сянік).

Спис тих людей виглядає поважно, але коли шукати в „Русско-ого Голос-і“ за діяльність наших „доблестин“, то вона дуже нудна. Поза двома-трьма меншими діяльними філіями „О-на м. Качковського“ і кількома дрібними повітовими організаціями зборами „русько-народної організації“ не видно нічого. Так і ясно, що народна маса відвернулася в цілості від москвофілівських провідників, а й багато ідейних москвофілівських інтелігентів перейшло без застерєжень в український табор. Жива українська національна ідея поклонила навіть колишніх найбільших москвофілівських загорілівців, яких досвід останніх років навчив, що годі бути дощем колододою на тернистому шляху постоу рідного народу. В москвофілівській таборі лишилися тільки апєрти „мудрі“ й зарозумілі „жамути“, яких ні життя ні історія не в силі чогонебудь навчити. Лістає, що в життя перейшло над ними давно до дещого порядку. Політичні трупы.

Не словами — а ділами.

Про поширення ідей „Рідної Школи“ в масах.

(Стаття надіслана.)

Майже щодня подає наша преса звіти про віча, збори й наради не тільки повітові, але й місцеві, нотуючи не лише приняті ухвали, але і зміст промов або хоч імена бесідників. На тім ішла справа звичайно й кінчиться, хіба що виберуть ще який комітет або заложать партійну організацію, які мають робити далі далі. Цей роботи, цього діла, на жаль, рідко видати; бо все кінчиться звичайно на палких промовах, що мають рознести по всій Україні славу бесідників, які тим і кінчать своє „діло“, бо до виконання ухвал, до праці вибраного комітету чи навіть заложеної організації найбільші гура-патріоти рідко коли причасні. А вже і найгостріші резолюції найчисленніших віч — це тільки початок якоїнебудь акції, це тільки товчок до діла, якого не виконає ні Женева, ні Ліга Націй, ні Варшава, а докнати мусить саме громадянство дальшою працею в наміченому ухвалямі напрямі.

Щоб не було голословности, що в нас багато слів, а мало діла, покажемо це на фактах з тої ділянки нашого національного життя, яка є підставою нашого майбутнього. Цєю основою не тільки нашого життя як нації, але й нашого людського існування взагалі є безумовно й безперечно наша освіта, наука, школа. Про вагу рідної школи нічого й говорити, тому вона стоїть усе на денному порядку наших віч, зборів і нарад, де зясується страшний занепад нашого публічного шкільництва і стверджується однодушно, крім потреби боротьби за українську державну школу, konieczність засновувати приватні українські школи, щоб не дати нашій молоді заникнути національно й духово в чужій школі. А до чого договорилися ми н. пр. за весь минулий шкільний рік, який по славним шкільним плєбісциті виявив і сліпому страшну пропасть, у яку загаяють душу нашої молоді, будучности нашої нації? Сором і жах проймає, коли приходиться ствердити сумний факт, що за увесь страшний рік 1925/6 українське громадянство, крім слів обурення на ворожі затії, не здобулося хочби на одну одніську шкільку для своєї рідної дїтвори!

Оправданнєм-випадком за всі наші занедбанія в шкільній ділянці стає матеріальна скрута громадянства. Правда, що кожний з нас з окрема не в силі дати багато хочби й на таку життєву справу, як рідна школа. Але того ніхто не домагається, бо вистарчидоб, якби найшлися діяльні люди, що збирали би від мільонових мас народу по вдовиній лепті; при зібранні таким чином суми стали би на сотні й тисячі шкіль, а не на тих кілька десятків шкіль „Рідної Школи“, з яких половина (середні школи) жис у великій часті шкільною оплатою, а другій половині (наш родним школам) грозить постійно закриття або бодай зменшення іза нестачі гроша на найконецніші потреби. Батьки дітей тих шкіль не в силі складати що-місяця по п'ять або й десять золотих, якої то суми не складають і цілі громади ба на-

Код. свав. „Dilo“ we Lwowie, Pr. 373/26/2. W imieniu Kasy Kuratorskiej Polskiej i Sad Okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sadzie, że treść artykułów amnestycznych w „Dilo“ Nr. 109 (10.840) z dnia 3. sierpnia 1926 pod tytułem: 1) „Za amnestiją dla politycznych wjeźniów“ między słowami: „wjeźniów... a słowami: 11, wicze: 2) „Z wielkimi ciemary — mały dzwazek“ od słów: „Amnestia... do końca artykułu, zawierając ad 1) i 2) zamknięcia: 3) „Za amnestiją dla politycznych wjeźniów“ z § 65 a) ust. karnej ustawy dookoła w dniu 2. sierpnia 1926 podlegało samocenzurze.

wiedliwona i zarządził zniszczenie całego nakładu z wydaw. w myśl § 44 p.k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odrobidzalnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonalnie tego nakazu pociąga za sobą następną przewidzianą w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1903 Dz. p. p. Nr. 0. 61 1863 l. k. zarządzenie za przekroczenie na grzywno do 400 zł. p. Lwów, dnia 4. sierpnia 1926. c.

Залишки. (Концерт Наддніпрянської хору). Дня 3. серпня відбувся в Залішнях черговий концерт Наддніпрянського хору під диригентурою п. Б. в. с. с. о. г. о. Хор цей зложений з 25 осіб, самих виконавців співаків, знайомих суспільності під назвою хору Котка, якого хористи уступили, де страстність на тлі його. Залишилися ті самі молоді, свіжі і дужі баритони, ті самі гірні баси і дивні сопрани. Та сама, хоч може менше вкучена дисципліна і те саме серйозне відношення до творів і до публіки. Що більше — хор цей обновили свій репертуар, залучивши з давніших своїх тільки музичні перлини, які ніколи не полиняють. На концерті 3. п. м. було виконано ще і зріноважання голови. Бо коли на попередній була все перевага жіночій, які в наших провінційних містах виконували дещо за різко, то на останній концерті після відпалення трох чотирьох співачок наступило виринання. Та все ж таки перештовт під кожним оглядом: дикий, інтерпретації й артистичного виконання належить хоромі вокальному. Тож кожну його появу на сцені приймала публіка різними оплесками, хоч не жалувала і з хоромі міданом. Довіря публіки до хору велике. Хоч хор концертував у Залішнях цього року пораз п'ять, хоч було спінання з афішами (перешовт старостами), хоч змінені форми, — сама була бита, хоч виповнення. З України явилось усе лаче на національний пир — було теж багато чужої публіки, а головним літнім. Жалко тільки, що хор не знає аккомпаніменту і співає все а с'єрті. Дев'ять річ, як „Прометей“ Стешенка, „Яким мені червоні“ Колесні і я. Заскочило багато на красі при аккомпаніменті. Тому що згадавши концерт мав бути останній, делегати від громадства просили уладити ще один концерт, який і відбудеться в найближчих днях.

М. Ц.

Біле коло Чорткова. (Проти проголошення „Свободи“). В „Селішних Прометей“ з дня 1. VIII. 1926 р. ч. 31 — як в органі, що колюпортує в парді заразу, стали мене на дивне диво вишвалювати та проголосили мене своїм прихильником, хоч недавно аж у двох числах мене обидували болотом наклепів. Отсиз заявляю, перед українською суспільністю, що як член УНДО з „партією“ УНС не мав і не маю нічого спільного, що до п. Дмитрика, організатора цієї партії в Чортківщині, ніколи з німчим по початку не звертався, що про віче з дня 1. липня, яке уладив УНС на мою обгороду, я нічого не знав, а довідався аж по всьому. Актію викисовування метушні в селі, викликаній кількома кирипниками, на користь УНС, осуджую як підкут та негідну. Мої прихильники, якщо їм на мій чести залежить, повинні знайти інший спосіб обгороду, а не в провадці наклепів цілою суспільністю „партії“ УНС. — Сякити, дня 5. VIII. 1926. — в. Стефан Гукіш.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це на родня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Всячина.

Про горобців. Товариство охорони „Птахів у Лондоні“ вибудувало у славний „Гайд Парку“ оригінальну кернішю, призначену згодом і для їх ужитку. Цей пактінг зробила відомий англійсько-російсько-жидівський різьбар Епштайн, завдяки по модерно. Загальна публічна оцінка Лондону не дуже хваляла цей твір і в пресі почалась жива полеміка на цю тему. Пресі звернули увагу на цікавий факт, що горобці оминають цю кернішюділя їх призначену. Виринула думка, що може горобці вражає модерне мистецтво. Щобно орнітологам, знавши пташиную всихології розяснили, що причина бойкоту горобців у чомусь іншому, а саме у різко білій колір керніші. Птахи не люблять білого коліру і швидше згинуть зі спраги, ніж падоуть з голодної керніші.

Аллах є великий! Недавно вибудували і „посвятили“ в Парижі першу мечеть. На це свято приїхав великий султан і Марокко — Мулі Юсуф і брав участь у церемонії. Коли офіційності його втомилі, він рішив прийняти відпочити. Співтав миском „губератора“ Марокка Стега, де можна бачити найгарніші жінки. Його завели до найкращого ресторану до „Бульварського Ліску“. Ніхто так не здивувався появи султана в білій бурації, бо не один нагородж був там постійно і трапля гроші. Султан міг свобідно придмалитися, як європейська аристократія забавляється. Він подивився жінки з коротко стриженим волоссям і голыми рямками і похвалав поступ білої раси, яка звертає до „години“ чорних рас. Султан спитався, як здивування, що не за уніформю носять мужеські французи герої, поглянувши на чорний смокінг. Ще більше здивувався, коли почув, що таку одіж носить Англіїш, що є тут на селі, і Американці і Італіанці чавлять представники робітничого російського уряду. Султан відповів: „Тепер розумію! Це є загальна уніформа справжнього мира та вищої культури“. Витав загудів оркестра „дзезбенду“. Султан зрадів, почуваю медолью, що нагадували йому рідний крає. Та ось від столік повставали елегантні пари і почали пристрасно анімувати погами. Пті спливав з їх обличчя, пахощі перфум кружляли в сні, а плішки шампанського летіли від стелі, мов водограї. Султан був захоплений цим андійним і зворушений, що його

так витяють. Нахилився до вуха Стега і спитав: „Скільки такі артисти беруть за один такий танець?“ Француз пояснив, що вони роблять це безплатно і для власної приємності. Султан задумався. Він згадав мабуть судороги дервішів і, повернувшись пообою чолом до Мекки, сказав: „Аллах є великий!“, що здається, значило по-нашому: „Дякуєш за твої діла, Господи!“

Країна не є обов'язком. Америка є країною всіх можливостей у протилежності до нашої, яку можна би назвати „всіх неможливостей“. З нового американського журналу „Науча та винаходи“ довідаємося, що в Нью-Йорку одно товариство обіцяє прийняти премії від одного добродія, який заасексурався на випадок, який хтось винайшов апарат для відчитування думок. Видко, що цей панок має страшний думки і що сильно передякаєся звіткою про такий винахід приготувавши нацизмземлюком Бєксиком, що тепер живе в Берліні і читає на людським череві ріжні тайни при допоміж „електролітної“. Але випадок такої асексури не є винятком. Американські товариства приймають забезпечення на всі можливі події, не лакаючи найбільше чудових ідей. Один земельний власник забезпечив себе на 25,000 дол. на випадок появи... плям на сонці. Бо такі плями завдані з катастрофами спричиненими зміною температури. Другий, Едгар Кук, забезпечив себе від теорії Айнштейна. Навіть заклади між двома особами стають предметом асексури; так зробив один інженер і один професор у відношенні до Айнштейнської теорії. Один асистент медичного факультету в Шікаго забезпечив себе на 60,000 дол. на випадок, коли до 1930 р. не стане професором. Не кажемо вже про те, що всі маліри забезпечують свої руки та очі, танцюристики — ноги, співаки — горло. Один актор з оперети забезпечив себе на випадок, коли вилізе, а другий, коли вмере, бо... сному маленькому ростові завдачу всю професію.

Пам'ятайте, що всякі збірники на нагробник на могилі І. Франка треба посилаати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на шадничу книжечку ч. 7910.

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ:

Копило Закарпатський: **НАРОДНІ ОПО-ВІДАННЯ ПРО ДАВНИНУ.** Історія Підкарпатської Русі в переказах. 1925. Наказом ЧСР. Червоного. Хреста в Кошицях. ст. 126.

ЖУРНАЛИ:

ЖИТТЯ Й РЕВОЛЮЦІЯ. Київ. Ч. 7. Липень. Зміст: І. Красне писемство. В. Мисик: Мати. Є. Плужник: Четвертий день гарячої сувої. За давнини якийсь дикун незнайний. В. Чапля: На реліксах синички. В. Ярошенко: Уже на порозі Я. Козенко: На хуторі. М. Терещенко: Елегія. Г. Косаченко: Гармоніст. Д. Фальківський: Цимля „Минуле“. Г. Браско: Темної нощі. В. Чапля: Зойк. М. Галич: Дружарка. Д. Тася: Полонені шуми. П. Кулятура, мистецтво побут. П. Стодола: Паміти Архипа Тешенка. О. Дорощенко: Література і школа. С. Шупак: Основні проблеми мистецтва в поглядях радянських марксистів. III. З нашого минулого: В. Петров: Хуторниство і Європа. І. Заїка: Селіни про Кошубинського. IV. Мистецька трибуна. М. Зеров: Перед судом методолога. V. Політика. Наука. Техніка. Е. Черняк: Переворот і національна політика Пилсудського. VI. З поточних нотаток. VII. Серед книжок та журналів.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСТНИК. Ч. 7-8. Липень — серпень. Прага. Число присвячене пам'яті С. Петлюри. Зміст: Е. Малинчук: Паміти Симона Петлюри (вірш). Національна Промисловість. Л. Волохит: Так мав умерти С. Петлюра. Т. Олесюк: С. П. Петлюра і українське студентство. В. Мартиненко: С. В. Петлюра й українське національне відродження. Ол. Бабій: С. В. Петлюра. Дмитро Пасичник: Крути — Паризький Митишійський: Перша зустріч з С. Петлюрою. Е. Глобінський: 27. травня 1926 р. Дні жалоби: Франція, Чехословаччина, Німеччина, Румунія, Польща, Австрія, Бюст бл. п. С. Петлюри на обгороді, роботи різьбярка Ф. Емця.

313. Журнал сатири та гумору: Львів. Ч. 1. 1-го серпня. Зміст: Леде: Сезон. Канікули. Думки. Орест Ордан: Вироблена пам'ять. Любовна пригода. Незуване. Небжественна Комедія. Хто й чого на Волині хоче? Кажуть, що... Невадяна Америка.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, щомісячний часопис для українського жіноцтва. Коломия. Ч. 8. Серпень. Зміст: О. Галичанка: Найближчі задачі союму. В. Баранова: Сучасні завдання української жінки. О. Кисілевська: Слова. У. Крамченко: Поємі. Д-р В. Ю. Кисілевський: Турецька жінка. Мія Дорощенко: Хто винен? О. Шеварин: Міжнародний Жіночий Конгрес в Парижі. Огляд діяльності секції „С. У.“ Д-р Сіст: Що значить сильна воля. Гітленд дівчат. Лист з канадської фарми. Про поіч в нагах випадках. Частина господарська.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів ч. 37. 4. серпня. Зміст: Важна справа. Сильне шукання лішого зерна. Як перебрати торговлю збіжжя у свої руки. Збут збіжжя чи годівельна господарка? Влада проти кооперативів на Волині. Військові кооперативи. Теперішній стан нашого кооперативного будівництва й завдання організаційного відділу. Молочарство: Завдання молока. Наша кооперація. Хліборобство: Як будувати курники? З. Рєзайного Союзу Українських Кооперативів. Цині.

НА ВАРТІ. Незалежний місячник українського культурного і першого відродження. Володарів Волинський. Ч. 17-18. Май, червень.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Сосенського у складі 31 осіб виступає: Вівторок 10. VIII. Чортків. Середя 11. VIII. Буцач. Четвер 12. VIII. Мушастерська. Субота 14. VIII. Гостини. Неділя 15. VIII. Комініці. 193 1-7

З української приватної гімназії в Рогатині. У класах I—VII є ще по кілька вільних місць для учнів з інших гімназій. Зголошуватися негайно, бо по фірмах, коли вже буде повне число учнів у класах, нікого не зможе прийняти. Так само звільню всіх учнів нашої гімназії, щоб найдали до 15. серпня прислали висловки на 1926/27 шкільний рік, бо мушу мати повний стан клас. Класи з 30 учнями до кількох, що хочуть вислатися в спізненому реченні, ділитися на два відділи не буду і спізнених учнів до школи не прийму. (149-4-5) А. Кошувський.

Історія політичної думки галицьких українців 1848-1914. Друкується і в місяці вересні в р. видіє з друку. Історія політичної думки галицьких українців 1848-1914, написана на підставі споминок д-ром Костем Левицьким. Отся книжка (з фотографіями наших діячів) буде мати понад 30 аркушів друку. Ціна книжки виноситься 15 золотих; для Америки 3 долари. В перелісті, зложений до місяця вересня в р., обніжуватися ціну книжки на 10 золотих, для Америки на 2 долари. Гроші посылати до „Красного Союзу Кредитового“ у Львові, Ринок ч. 10.

Вихід II. На будову пам'ятника Івану Франку зложили: ВП. П. Українська Організація Об'єднання, Фінансфін 50 ам. дол., Гром. Розділ 760 зол., Гром. Сидора 460, Чит. Данильєв 1305, Фін. Т-ва „Рідна Хата“ Рогужин 385, Чит. Купче 4, Фін. Белз 4485, Фін. Болехів 25, Гром. Курдужів 10, Гром. Дорожиче 408, Чит. Умансь 5, Школа УПТ. в Кошицях 1430, чит. Філіппів 630, Гром. Трофимів 8, Дирекція гім. УПТ. Станіславів 12, Фін. Сколе 2740, Чит. Микуніш 2755, Кружок УПТ. в Новім Селі 50, Чит. Надоліч 1740, Фін. Тисмениця 34, Луг. Соки і Філія Горденка з концерту 4823, Чит. Потік 350, Фін. Делятин 15, Гром. Книгівні 1264, Гром. Ізаків 17, Гром. Розвадів 580, М. Антонішин Радом 5, Фін. Сколе 3350, Фін. Галич 61, Гром. Шляхтинці 30, Відділ Укр. Робіт. Союзу Т-ва І. Франка Шікаго 10 ам. дол., Члени від У. Р. С. в Шікаго 23, Від У. Р. С. Тов. св. Дмитрія в Тульмен 25, Від У. Р. С. Братство Ах. Михайла Шікаго 5, Т-во В. Виниченка Шікаго 5, Укр. Жіноче Т-во Запорожжя Шікаго 10, Фін. Мостиська 29 вол., Т-во Луг Дніків 10, Фін. Станіславів 210, Гром. Нібірков новий 1070, Фін. Тисмениця 2630, Студ. Кружок ім. А. Кошка при інституті ім. М. Г. р. шенського в Едмонтоні 28 ам. дол., Чит. Камінька Струм з концерту 2655 зол., Імж. Мудрак Львів 1 ам. дол., Гром. Турка 15, Гром. Жукотин 362, через Фін. Войничів гом. Числова 757, Томашівні 1380, Томашівні-Підхамні 1120: Середне 270; Перевелі 1070, Долотівні 445, Войничів 950, Чит. Бабухів 3330, Т-во Просвіта Бігород 10 ам. дол.

ДРІБНІ ОГолошення.

ПРИДНІПРЯНКА, б. сестра милосердя шукає посади. Звертатися листово до Адм. „Діла“ під „Придніпринка“.

ДИРІГЕНТУРУ хору або лекцію прийму сечас за удержання. Зголошення слати до Адм. „Діла“ під „Дирігент-инструктор“.

ПРИЙМУ на зарп. і мешкання учеників низших клас. Дізн. Підваля 9. Львів.

ПРИЙМУ студентку з ліпшого дому, ліпшо до ужитку. Вхід наоколо відл. Виспівського 12.

ШКІЛКИ озовених дерев. князя Романа Сангушка в Гумнішках пч. Тарнів, (адреса) Заліза оргородів кісців 10-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-136

вті цілі повіти!

До отсього діла, до невиспушо-го збирання вкладок і датків у нас абсолютно за-мало людей. Тому й відують наші приватні школи, особливо народні, тому й число їх не росте, а стоїть на одному місці. А шкода, велика шкода для нашої з того!

Приватні школи У. П. Т. заслуго-вують дійсно на ширшу підтримку українського громадянства. Якби воно заглянуло до них, то побачи-лоб і зрозумілоб висліди мозоль-ної, допильної праці нашого патрі-отичного учительства, про що сви-дчить м. ин. осуд відважливих чин-ників і чимраз кращий вислід аступ-них і кінцевих іспитів (матурні), пе-реводжених строгими, чужими су-ддями. Колиб наше свідоме грома-дянство порівняло молодь Рідної Школи з тою, що до неї не хо-дять, тоді певно не пожалувало-б датку не тільки на існуючі школи У. П. Т., але доложило-б усіх ста-рань, щоб усюди в нашій країні стаяли з останнього на Рідну Школу для рідної дітвори і тим способом виховати її на ідейних членів нації, без яких вона не мо-же й не буде жити. Крім того в рідних школах моглиб найти приміщення і ті сотки наших учи-телів та учительок, що нині є без хліба.

Отсих кілька слів звертаємо до українського громадянства, а впер-шу чергу до Кружків „Рідної Шко-ли“, як також до вічевих і органі-заційних комітетів. Чейже не далес-ній вже новий шкільний рік зачина-ється хоч деяким зростом нашого рідного шкільництва, а не даль-шим упадком! Особливо по наших містах і містечках, де ще нема вза-галі рідної школи, а є чимало сла-вних бесідників, треба нам звернати енергично до діла, а саме до заложення рідної шко-ли. Як це зробити, поради-ть на бажання негайно централь „Рідної Школи“. Час короткий, тому й до-рогий. Всеж такої звертаємо увагу, що отворення приватної школи може наступити хочби й кілька гіжнів по і. нересні. Тому відпа-дає й та вимірка, що, мовляв, час уже за короткий, бо за три тижні годі буде зі всім упоратися. Не ви-держує критики і той заміт, що до-сі шкільна влада не давала дозво-лу на отворення українських при-ватних шкіл. Вносім тільки подання і берімс негайно до праці, не зра-жуючись ніякими супротивностями. Кінчимо ключем: менше слів, а більше діла!

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ.

Всесокільський здви́г у Празі.

(Лист з Чехії.)

(Докінчення.)

Найбільший рев стихій не можна порівняти з тим ритмічним і нерит-мічним, з тим захопленим ураганом людських голосів, що розходився по цілому місті. Я чув біля себе вже захриплі голоси, але власни-чих голосів не переставали витати, а зачерпнувши дещо повітря, підні-мали свій голос наново. Всі брали участь у привіті. Здається, в хатах нікого не було, хіба хорі. Зате до-ми, при вулицях, якими йшов по-четний похід, повні видів, Ліхтарі, дерева, дахи, димарі, вікна, баль-кони — одно людське море. Жи-воттво користувалося своїми зер-калами, щоб бачити похід, ставля-ли їх так, що в них відбивався увесь похід. А щоб в загальній декорації міста не псували вражін-ня руштування нових будівель, від-повідні підприємства так прикраси-ли руштування, що за прикрасами нічого нищого не було видно. О-світлення деяких публичних буди-нків брали на свій рахунок більші підприємства та фабрики, щоб та-ким чином показати свою охоту приложити рук до великого діла.

А й Масарикова ліга повітре-властва дала себе знати в часі здви́гу. Стопятьдесять літаків викп-

Німецька преса про „шпи́гунську аферу“ в Галичині.

(Від власного кореспондента.)

Берлін, вів 2, серпня 1926.

Масові арештування „українських шпи́гунів“ у Кракові, Львові й Пе-ремишлі викликали в німецькій пре-сі живий відгомін.

Перші вісті принесли, як зви-чайно, власні кореспонденти біль-ших німецьких газет (як „Локаль-Аншайгер“, „Таґ“, „Фоссіше Цай-тунґ“, „Берлінер Таґеблят“, „Дайт-ше Альгемайне Цайтунґ“, „Франк-фуртер Цайтунґ“ і т. д.) вже 23-го липня, переполюючи свої доне-сення польської варшавської преси. Однак вже ці перші вісті, в яких говориться про шпінґонажу в ко-ристь Німеччини й Союзу радян-ських республік, а в деяких тільки про „большевизну“ шпінґонажу, по-явилися здебільшого з відповідни-ми застереженнями й поясненнями щодо мотивів польських арешту-вань.

Один з найповажніших німецьких часописів, „Дайтше Альгемайне Цайтунґ“, заекспонував відразу справу „шпінґонажі“ в користь Ні-меччини та неіснуючого німець-кого генерального штабу, а бер-лінський умірковано консервативний „Дер Таґ“, в якому проф. Геч мі-стять свої відомі огляди німецької закордонної політики, зараз же за-значив, що наглі й численні ареш-тування української молоді — це ніщо інше, як шикана проти укра-їнських студентів, яким недавно злі-квідувало правительство проти-законно їхній університет“. На гаду „Таґу“ переведено арештування з метою перешкодити українському студентству зорганізуватися й об-стоювати свої права в справі від-новлення українського університету в Польщі. Тепер українські студенти місяцями сидять по тюрмах і не матимуть змоги виступити в най-ближчому часі як слід за загаленнями й домаганнями перед міжнародним форумом.

І „Франкфуртер Цайтунґ“ зараз при першій звістці заявляла, що всі подібні вісті політичної поліції треба приймати з обережністю, бо з досвіду й дотеперішніх анало-гічних „шпи́гунських“ афер на Шле-ську добре вже відомо, що після великого шуму та з великої маси заповідженого обтяжуючого мате-ріалу при судовім слідстві лиша-лися тільки дуже незначні окрушки.

Вслід за тими першими вістками прийшли короткі телеграми бюра

Вольфа, повторені здебільшого без коментарів усією німецькою, навіть дрібною провінційною пресою, і півофіційні заперечення, що ні меншій військовій чинники, а вики-ртно „шпіо-аґенто“ не мають нічого спільного.

Безпосередньо за тим усі важні-ші газети помістили докладніші статті з приводу арештувань, звязуючи їх переважно з польськими приготуваннями до найближчої се-сії Ліги Націй у Женеві й поясню-ючи їх як заочайний прова поль-ської політики супроти т. зв. мен-шостей. Варшавський кореспондент „Локаль-Аншайгера“ переполюдає при цьому погляди й аргументи української преси, а „Франкфур-тер Цайтунґ“ містить велику ко-респонденцію свого варшавського дописувача, який між иншим бачить генезу арештувань у запові-дженні през. Бартеля знесенні по-літичної поліції. Щоб себе рятю-вати й задокументувати свою ра-цію існування, поліція пішла пев-ними, втертими шляхами, що за-значились між иншим у відомих справах Штайгера, Троїновського і т. д., й заскочила світ „нечува-ним матеріалом“ про „шпінґонажу“, „військову організацію“ і т. и. історії, з яких при судовій розправі лиши-ться що найнижче так, як у процесі Дудека, якесь сумнівної вартости зізнання якогось непевного доно-щика. Про ненависть Українців до Польків і про „військову організа-цію“ знають віддана асі, між ин-шим і поліція, однак дивним ди-вом вона счинила великий галас і сенсацію шойно тепер, перед сво-ім уступленням. Польські тюрми переповнені т. зв. політичними злочинцями, однак це не зменшить національної активності, яка на-ходить підтримку в Радянській Ук-раїні, що совісним переводженням українців створила в себе по-важне українське запляля, з яким Полякам тяжко конкурувати.

Рівночасно з тим розпочала „Дайтше Альгемайне Цайтунґ“ (28. липня) друкувати серію актуальних статей відомого знавця справ на-ціональних меншостей д-ра Еваль-да Амєнде п. з. „Між Росією і За-падом“, з яких друга стаття при-свячена спеціально українському питанню в Польщі й його між-народному значінню для остаточ-ного вирішення східно-європейських справ. До цих статей повернемо

ще після їх укінчення — третя стаття має бути присвячена Бес-сарабії, а остання загальним ви-сновкам.

Очевидно, що й берлінські Ук-раїні, розкинені арештою по шлому Берліні, прийняли арештування як факт препарації відповідного мате-ріалу про його екстерно.

М. Я.

3 преси.

Російська емігрантська преса про події в СРСР.

Зогляду на вагу теперішніх подій у комуністичній російській партії та в шлому СРСР швидко для нас познайомитися і а поглядами росі-йської еміграції на ті події. Ті по-гляди унагледжені найкраще в росі-йській емігрантській пресі. А тому й постарамось подати з досту́пни-м органів найповажніших емі-грантських політичних угруповань наймаркантищі місця з оцінки мос-ковських подій.

„Последній Новості“, ор-ган демократично-республіканської групи Мілюкова пише:

„Ми свого часу вказували, що про-тивляччя групи центрального комітету за-ключили союз для крили — правлі і ліви — справляючи проти облуди центрально-ї позиції Сталіна хоч кожен крило критику-ту позицію з цілком протилежного ста-новіща. Ви брешете — кажуть Сталіно-ві його противники — коли твердите нема-радська влада веде Росію до соціалі-зму. В дійсності Ви ведеді її до реставра-ції капіталізму. Даві обвинувачуючи І. К. розходяться в своїх твердженнях: „Ду-же робите — каже Зіновєв — вертати до соціалізму, до лєнінізму“. „Дуже доб-ро робите — кажуть правлі — але будете консервативними і скажіть отверто, як гово-рять Лєнін, що Росія не зможе бути одиною в світі комуністичною країною“. Така іста-та боротьба.“

Обговорюючи статтю більш-вицького публіциста А. Наймана, поміщену в московській „Правді“ під знаменним названням:

„Ультралєвий меншевізм“ тіж „Последній Новості“ пишуть:

„Найман констатує, що ми маємо пе-ред собою „першу повстану спробу об'єднати в міжнародних розмірах ко-опозиційні групи поодиноких секцій Ко-мітету і асі „ліви“ групи поодиноких країн в одну загальну, планово керо-вану міжнародно оорієнтовану проти Ко-мітету. Це, треба думати, і є той „ультра-її интернаціонал“, про який писав наш сріберотік. Спільною ціллю для мабав міжнародного блоку є, по словам Най-мана, „СРСР і особливо політика Бессо-зия. Компарті, її керуюча ролі в Ко-мітети, з одностороннім одобрєнням „плат-форм“ опозиції на XIV з'їзді В. К. П.“ Найман підкрєслює, що виступи-має як усіх секцій Ко-мітету в таку са-мому дусі та напрямі ведуть саме те-пер, як би на сигналах незвичайно різко і плавно. І в італії „шилий ряд членів групи Бордіґи (крайно лівої) за-явля, що вони не признають поста-

нувало окружний лет, а вечерами кілька освітлених літаків в видно-чими буквами М. Л. Л. кружляли понад містом, пускаючи раз у раз світляні ракети, котрі вистрілами звертали увагу всього міста на себе.

Похід сокільства був поділений на відділи гостей і на власні. Ці останні складалися з сокілів, що живуть поза межами республіки, між якими загальний подив викликав відділ кінних сокілів у числі біля 1000 коней. Між гістьми найширіше й найсердечніше витали сербських сокілів. (Як відомо Хорвати відмо-вилися від участі.) Сербі прислали й власні військові відділи усіх ро-дів зброї аж до морської служби. Таблиця перед делегаціями й відді-лами вказували на те, що увесь світ брав участь у адвнті. З Укра-їнів брали участь соколи з Подє-брадів та соколи з Закарпаття. Та-блиця з Рахова і деяких инших мі-сцевостей писана кирилицею. А в місті бачив я сокілів, котрі на одно-строях мали нашивані карточки з українськими написами, як Мукачєво та інші.

Міжнародність здви́гу зазначена була і в декорації міста. Я находив будівлі, на яких були всі славянські коліри на прапорах, між ними й блакитно-жовті. З ректорату Ук-раїнського Вільного Університету має блакитно-жовтий і чесько-державний прапор.

Українські соколи з Подєбрадів взяли участь у вправах; від Укоа-

їнів були й промовці, буди й не-обхідні конфлікти з російськими соколами. І треба признати, що наша еміграція пильно пригляда-ється до життя чеського народу, а також і до його сокільського руху, щоб після повороту до ві-тини могла глибоко зацепити справу ідейного фізичного вихо-вання. Я найшов тут одиниці, ко-трі це питання розроблюють у звязку з громадянським вихован-ням, маючи на увазі особливі від-носини, серед яких живе україн-ський нарід.

Всесокільський здви́г показав у цілій силі ідею сокільства та її розвиток. І коли переїздили се-лами й містами Чехії, всюди нахо-димо соколівні, себто сокільські домівки, з ігровими площами вправ, з власними городами і купальнями, з цілим уладом для плаванн рікою, тощо. Соколи виконують також культурну місію. У переважній ча-стині, головню в селах, бачив я бі-бліотеки-випозичальні. Соколи вла-дують курси, лекції спільно з освітньою організацією повітовою і локальною. Соколи плекають спів і музику, дають аматорські вистави. Малі громади, або хутори користуються домітками більших громад і там беруть участь у всій культурно-освітній праці.

У домітках крім приладдя все має на увазі національно й дер-жавно-громадянське виховання. Бю-сти й портрети заслужених людей, історичні образи, національні й дер-

жавні коліри мусять нагадувати кожному Чехови на його мимуві й теперішню. Алеж і ідея сокільська має за собою уже цілі десятиліття. Нпр. такий сокіл у Подєбрадєх святкував уже у 1923 р. своє 60-літ-тє себто такий протяг часу, якого у нас ще й досі не осягнула „Про-саїта“.

Колісь ідея сокільства об'єдну-вала насправду увесь чеський нарід. Та в міру його сили й розвитку почала рійніжуватися. Чи змо-же добре для справи, чи ні — про це не будемо судити, бо й даних до видання такого осуду у нас не-має. Крім сокілів масю католиць-ких орлів, поширених головню в Моравії, а далі ліві й комуністичні організації мають сьогодні свої власні установи фізичного вихо-вання. Однак не одні ні другі не дорівнюють силою, матеріальни-ми засобами, а то й своєю традиці-єю соколам.

Цей лист подиктований бажан-ням, щоб і в нас найшлося прав-диве й глибоке зрозуміння потреби фізичного виховання, піддержки для наших руханкових установ ма-теріальними й моральними засоб-ами, в імя старого гасла: „В здо-ровому тілі — здоровий дух!“ Ску-чувати нам наші розкинені сили, звязувати в одно, щоб і ми мо-гли на своїх руханкових установах дати подібний напис, який нахо-димо на стіні Сокола в Подєбрадєх: „Tam zvet se hne, k'm se tila plete“.